

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van een aantal maatregelen ter ondersteuning van de diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang naar aanleiding van de COVID-19-pandemie
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Een dienst voor oppashulp organiseert oppashulp met vrijwilligers overdag of 's nachts. Die vrijwilligers bieden aan huis toezicht op een zorgbehoevende, bij afwezigheid of ter ondersteuning van de mantelzorger. Bij de diensten voor gastopvang vangt een gastgezin een zorgbehoevende op bepaalde dagen overdag, 's nachts of gedurende een aantal dagen op in de eigen woning van het gezin. Die gastgezinnen zijn vrijwilligers. Deze diensten zijn door de COVID-19-pandemie in een precaire situatie beland, met een grote financiële impact. Door de hoge uitval van vrijwilligers (door ziekte, maar ook omdat veel vrijwilligers zelf tot de risicogroep voor COVID-19 behoren) en door de grote daling van het aantal hulpvragen van gebruikers, verliezen die diensten een belangrijk deel van hun subsidies voor 2020. Daardoor dreigt hun financiële leefbaarheid in het gedrang te komen. Daarom keurt de Vlaamse Regering nu, na advies van de Raad van State, definitief een besluit goed met een aantal maatregelen die het verlies aan subsidies compenseren. Over dit besluit wordt het advies ingewonnen van de Raad van State.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: gezondheids- en woonzorg.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/354 van 21 oktober 2020.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 29 oktober 2020.

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van besluit principieel goed op 27 november 2020 (zie de documenten VR 2020 2711 DOC.1309/1 tot en met DOC.1309/3), en gelastte de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over dat voorontwerp van besluit het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Raad van State heeft zijn advies gegeven op 4 januari 2021 (68.400/3). De Raad van State merkt in zijn advies op (zie opmerking 2 en opmerking 5) dat in de rubriek 'Rechtsgronden' in de aanhef de verwijzing naar artikel 38, vijfde lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 weggelaten moet worden, omdat het ontwerp van besluit geen bepalingen bevat ter uitvoering van die bepaling. Aan die opmerking wordt gevolg gegeven.

Daarnaast doet de Raad van State de suggestie om in artikel 7 van het ontwerp van besluit te werken met een prorataregeling (zie opmerking 6). Die suggestie wordt niet gevolgd. De huidige formulering is analoog aan deze die eerder goedgekeurd werd voor andere sectoren (diensten voor gezinszorg, kinderopvangvoorzieningen, ...).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Een dienst voor oppashulp organiseert oppashulp met vrijwilligers overdag of 's nachts. Die vrijwilligers bieden aan huis toezicht op een zorgbehoevende, bij afwezigheid of ter ondersteuning van de mantelzorger.

Bij de diensten voor gastopvang vangt een gastgezin een zorgbehoevende op bepaalde dagen overdag, 's nachts of gedurende een aantal dagen op in de eigen woning van het gezin. Die gastgezinnen zijn vrijwilligers.

De diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang zijn door de COVID-19-pandemie in een precare situatie beland, met een grote financiële impact. Door de hoge uitval van vrijwilligers (door ziekte, maar ook omdat veel vrijwilligers zelf tot de risicogroep voor COVID-19 behoren) en door de grote daling van het aantal hulpvragen van gebruikers verliezen die diensten een belangrijk deel van hun subsidies voor 2020. Daardoor dreigt de financiële leefbaarheid van de diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang in het gedrang te komen.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering bevat een aantal maatregelen die het verlies aan subsidies compenseren voor de diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat een definitie die verder in het besluit gebruikt wordt.

Artikel 2 regelt dat de diensten voor oppashulp in 2020 niet moeten voldoen aan de erkenningsnorm die bepaalt dat zij jaarlijks minstens 5000 uur oppashulp moeten realiseren in de regio waarvoor zij erkend zijn (of 3000 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest). Door de COVID-19-pandemie zullen niet alle diensten erin slagen om dit jaar dat

minimum te halen, waardoor zij hun erkenning dreigen te verliezen. Omwille van de COVID-19-pandemie is het verantwoord om in 2020 eenmalig een uitzondering toe te staan op die erkenningsnorm.

Artikel 3 bepaalt dat de diensten voor oppashulp in 2020 altijd recht hebben op de basissubsidie. In principe hebben de diensten alleen recht op die basissubsidie als ze minstens 5000 uur oppashulp gerealiseerd hebben (of 3000 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest). De diensten voor oppashulp gebruiken die basissubsidie voor de loonkost van hun coördinator (0,5 vte). Die coördinator staat in voor de afstemming tussen de vraag naar oppashulp van de gebruikers en het aanbod van oppashulp (beschikbare vrijwilligers). Hoewel de vraag en het aanbod tijdens de COVID-19-pandemie sterk verminderden, zijn die coördinatoren wel altijd aan de slag gebleven (verwittigen van gebruikers en vrijwilligers, hulp annuleren of verplaatsen, contact houden met de gebruikers en de vrijwilligers, ...). Zonder basissubsidie zouden de diensten voor oppashulp de loonkost van hun coördinator in 2020 volledig zelf moeten financieren.

De diensten voor oppashulp zetten hun vrijwilligers tijdens de COVID-19-pandemie ook in voor telefonische contacten met de gebruikers. Die prestaties worden niet aangerekend aan de gebruikers: in tegenstelling tot de uren oppashulp, moet de gebruiker daarvoor geen kostenvergoeding betalen aan de dienst. Die telefonische prestaties worden ook niet altijd geregistreerd door de vrijwilligers en de diensten, waardoor de diensten er ook geen subsidies voor kunnen ontvangen. Om dat verlies aan inkomsten en subsidies te compenseren, wordt bijkomend ook bepaald dat als voor een dienst het totale aantal uren oppashulp dat in aanmerking komt voor subsidiëring in 2020, lager is dan het totale aantal uren dat in 2019 gesubsidieerd werd, de subsidie voor die dienst in 2020 berekend zal worden op basis van de uren die in 2019 gesubsidieerd werden. Dat betekent dus dat elke dienst voor oppashulp in 2020 minimaal hetzelfde subsidiebedrag zal ontvangen als in 2019.

Artikel 4 regelt dat de diensten voor gastopvang in 2020 niet moeten voldoen aan de erkenningsnorm die bepaalt dat zij jaarlijks minstens 3000 uur gastopvang moeten realiseren in de regio waarvoor zij erkend zijn (of 1800 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest). Door de COVID-19-pandemie zullen niet alle diensten erin slagen om dit jaar dat minimum te halen, waardoor zij hun erkenning dreigen te verliezen. Omwille van de COVID-19-pandemie is het verantwoord om in 2020 eenmalig een uitzondering toe te staan op die erkenningsnorm.

Artikel 5 bepaalt dat de diensten voor gastopvang in 2020 altijd recht hebben op de basissubsidie. In principe hebben de diensten alleen recht op die basissubsidie als ze minstens 3000 uur gastopvang gerealiseerd hebben (of 1800 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest). De diensten voor gastopvang gebruiken die basissubsidie voor de loonkost van hun coördinator (0,5 vte). Die coördinator staat in voor de afstemming tussen de vraag naar gastopvang van de gebruikers en het aanbod van de gastgezinnen (vrijwilligers). Hoewel de vraag en het aanbod tijdens de COVID-19-pandemie sterk verminderden, zijn die coördinatoren wel altijd aan de slag gebleven (verwittigen van gebruikers en gastgezinnen, hulp annuleren of verplaatsen, contact houden met de gebruikers en de gastgezinnen, ...). Zonder basissubsidie zouden de diensten voor gastopvang de loonkost van hun coördinator in 2020 volledig zelf moeten financieren.

Artikel 6 bepaalt dat de uitbetaling van alle compensaties die geregeld worden in dit besluit, moet gebeuren binnen de beschikbare begrotingskredieten. Als er onvoldoende budget beschikbaar is om de compensaties volledig uit te betalen, zullen de bedragen die toegekend worden aan de diensten, evenredig verminderd worden.

Artikel 7 bepaalt dat de compensaties die geregeld worden in dit besluit, niet van toepassing zijn op diensten voor oppashulp en diensten voor gastopvang die voor hun coördinator een systeem geactiveerd hebben waarbij zij die tijdelijk niet hoeven te vergoeden tijdens de COVID-19-pandemie

(bijvoorbeeld een systeem van tijdelijke werkloosheid). Op die manier wordt dubbele financiering uitgesloten.

Artikel 8 regelt de inwerkingtreding van het besluit. Het besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2020, omdat het impact heeft op de berekening van de subsidies en compensaties die betrekking hebben op het jaar 2020, waarvoor de gegevens van gans 2020 gebruikt worden.

Artikel 9 bevat de uitvoeringsbepaling van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft geen bijkomende budgettaire weerslag. In de begroting zijn de middelen voorzien om de urencontingenten die voor 2020 toegekend werden aan de diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang, volledig te kunnen uitbetalen.

De Inspectie van Financiën bracht op 29 oktober 2020 haar advies uit over dat ontwerp van besluit. Het advies is gunstig. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten;
- conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring zullen de diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang over het besluit geïnformeerd worden door Zorg en Gezondheid. Zorg en Gezondheid zal de compensaties berekenen en uitbetalen aan de diensten.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van een aantal maatregelen ter ondersteuning van de diensten voor oppashulp en de diensten voor gastopvang naar aanleiding van de COVID-19-pandemie;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE